

Obecné pokyny

ÚDAJE O VELIKOSTECH

Na začátku každého pracovního návodu najdeme údaje o velikosti resp. velikostech modelu, v pořadí od nejmenší do největší, přičemž každý sudý údaj je uveden v závorkách.

Příklad: **Velikosti:** 2/3 (4/6) 7/8 let

Vysvětlení: Uvedené pořadí velikostí včetně závorek je dodržováno v celém pracovním návodu, tzn., že údaj na prvním místě platí vždy pro 1. velikost v pořadí atd. Pokud je uveden pouze jeden údaj, platí pro všechny velikosti.

Příklad: *Na jehlice nahodíme 25 (30) 35 ok a upleteme 4 řady vroubkem.*

Vysvětlení: Podle uvedených údajů nahazujeme oka pro jednotlivé velikosti takto: 25 ok pro vel. na 2/3 roky, 30 ok pro vel. na 4/6 let a 35 ok pro vel. 7/8 let a u všech velikostí upleteme 4 řady vroubkem.

ZKUŠEBNÍ VZOREK

Zkušební vzorek je alfou i omegou každého modelu a každého pracovního návodu. Ke zkušebnímu vzorku se vztahují veškeré údaje o počtu ok a řad i o přidávání a ujímání ok v příslušném návodu. **Příklad:**

Zkušební vzorek: 12 ok a 20 řad lícového žerzeje na jehl. č. 6 = 10 x 10 cm.

Pokud je v soupisu materiálu uvedena pouze jedna tloušťka jehlic, ve zkušebním vzorku ji už nezmiňujeme.

Vypracování zkušebního vzorku:

Podle údajů v pracovním návodu upleteme, resp. uháčkujeme čtverec o rozměrech alespoň 12 x 12 cm. Zkušební vzorek přišpendlíme naplocho na měkkou podložku tak, aby všechny okraje svíraly pravý úhel; vzorek při špendlení nenapínáme. Uprostřed vzorku pak přesně podél ok a řad ohraničíme 10 cm na šířku a na výšku. Odpočítáme oka a řady mezi špendlíky. Napočítáme-li ve zkušebním vzorku např. o 1 oko a 1 řadu méně, než bylo předepsáno, musíme při pletení / háčkování přízi více utahovat nebo použít tenčí jehlice / háček. Naopak napočítáme-li o 1 oko a 1 řadu více, zkusíme plést / háčkovat volněji nebo zvolíme silnější jehlice / háček.

NAHAZOVÁNÍ OK

Na pravé jehlici vytvoříme počáteční smyčku. * Přízi z klubíčka vedeme přes levou jehlici, pravou jehlici položíme pod levou jehlici, nabere přízi a provlékne ji smyčkou *, čímž se na levé jehlici vytvoří 1. oko a na pravé jehlici další smyčka. Pro každé další oko opakujeme postup od * ke *. Po nahození všech ok nabere smyčku z pravé jehlice jako krajové oko na levou jehlici.

ITALSKÉ NAHAZOVÁNÍ S POMOČNOU NITÍ

Italským nahazováním vzniká elastický okraj vhodný pro pružné lemy a patentové či polopatentové vzory. Pomocná nit by měla být hladká, odlišně barevná a její délka by měla odpovídat dvojnásobku šíře hotového dílu. Nahazování s pomocnou nití se provádí pouze s jednou jehlicí, a to o půl čísla slabší než jehlice, s nimž budeme pokračovat v pletení dílu. Na začátku nahazování vytvoříme pracovní přízi počáteční smyčku, kterou později vypáříme, do uváděného počtu ok ji tedy nezapočítáváme.

1) Pracovní přízi ovíname kolem ukazováčku, pomocnou nit kolem palce levé ruky a přidržíme ji levou rukou. Druhý konec pomocné nitě uchopíme do pravé ruky.

Jehlici vedeme pod pomocnou nit, pracovní přízi nabere jako smyčku a přesuneme na jehlici jako 1. oko. 2) * Pracovní přízi položíme před jehlici a tak vytvoříme 2. oko. Pak vedeme jehlici pod pomocnou nit a pracovní přízi nabere jako 3. oko *. Uvedený postup od * ke * stále opakujeme. Pomocná nit by měla být stále pevně napnutá a po celou dobu dbáme na to, abychom oka omylem nevytvářeli právě z ní. 3) V 1. řadě pleteme oka před pomocnou nití hladce, oka za pomocnou nití snímáme obrace a pracovní přízi vedeme vždy před okem. Předposlední oko upleteme obrace, poslední oko (= počáteční smyčku) necháme sklouznout z jehlice a vypáříme. V následujících řadách pleteme hladce pletená oka hladce a obrace pletená oka snímáme obrace, pracovní přízi vedeme vždy před oky.

Při pletení v řadách dokola pleteme 2. ŘD stejně jako 2. řadu, ve 3. ŘD snímáme hladce pletená oka hladce, pracovní přízi vedeme za oky, obrace pletená oka pleteme obrace. 2. a 3. ŘD opakujeme stále nad sebou. 4) Po upletení 4 řad nebo 4 ŘD přejdeme na silnější jehlice uvedené v návodu a pleteme podle požadovaného vzoru střídavě 1 oko hladce, 1 oko obrace. Pomocnou nit vytáhne.

NAHAZOVÁNÍ OK Z ŘETÍZKU

Uháčkujeme řetězok z řetězkových ok. Směrem zpět pak z každého řetězového oka jehlici nabíráme 1 oko, jehlici přitom vpichujeme pouze pod zadní příčnou nitku řetězového oka, nesmíme zachytit dva přední články oka.

Tip: Háčkovaný řetězok může sloužit jako ozdobný okraj, nebo jej později můžeme vypárat.

ROZKRESY

Rozkresy slouží jako předloha pro pletení vícebarevných vzorů nebo více ploch s různými vzory. Číslo na pravém okraji rozkresu označuje lícové řady, čísla na levém okraji rubové řady. Čtverečky v rozkresu představují vždy 1 oko a 1 řadu. Jednotlivá oka jsou znázorněna různými symboly. Více ok a řad pletených buď přízí jedné barvy, nebo tímž vzorem označujeme v rozkresu čísla a ohraničujeme liniemi. Vysvětlení významu symbolů najdete ve vysvětlivkách značek vždy v příslušném pracovním návodu.

RAPORTY VZORŮ A ŠIPKY

Raportem vzoru rozumíme skupinu ok, která se průběžně opakuje. Začátek a konec raportu vzoru označují šipky, to znamená, že v lícových řadách pleteme postupně oka od 1. šipky k 2. šipce a v rubových řadách oka od 2. šipky k 1. šipce. Oka vyznačená po obou stranách raportu vzoru pleteme podle pokynů uvedených v pracovním návodu.

STANDARDNÍ VZORY

Níže vyjmenované vzory tvoří základ většiny modelů.

Lícový žerzej: Lícová řada hladce, rubová řada obrace. V ŘD pleteme oka pouze hladce.

Rubový žerzej: Lícová řada obrace, rubová řada hladce. V ŘD pleteme oka pouze obrace.

Vroubek: Lícová a rubová řada hladce. V řadách dokola pleteme střídavě 1 ŘD hladce, 1 ŘD obrace.

Patentový vzor v řadách: Pleteme nad lichým počtem ok. **1. = lícová řada:** krajové oko, * 1 oko sejmete s 1 nahozením obrace, následující oko upleteme hladce; od * stále opakujeme, 1 oko sejmete s 1 nahozením obrace, následující oko **2. = rubová řada:** krajové oko, * 1 oko spleteme s nahozením hladce; od * stále opakujeme, 1 oko spleteme s nahozením obrace; od * stále opakujeme, 1 oko spleteme s nahozením hladce, kraj. oko. **3. = lícová řada:** kraj. oko, * 1 oko sejmete s 1 nahozením obrace, následující oko spleteme s nahozením hladce; od * stále opakujeme, 1 oko spleteme s 1 nahozením obrace, kraj. oko. 2. a 3. řadu opakujeme stále nad sebou.

Patentový vzor v řadách dokola: Pleteme nad sudým počtem ok. **1. ŘD:** * 1 oko sejmete s 1 nahozením obrace, následující oko upleteme obrace, od * stále opakujeme. **2. ŘD:** * 1 oko spleteme s nahozením hladce, násled. oko sejmete s 1 nahozením obrace; od * stále opakujeme. **3. ŘD:** * 1 oko sejmete s 1 nahozením obrace, následující oko spleteme s nahozením hladce; od * stále opakujeme. 2. a 3. ŘD opakujeme stále nad sebou.

ŽAKÁRSKÁ TECHNIKA

Žakárské vzory pleteme podle rozkresu lícovým žerzejem. Při střídání barev vedeme přízi, se kterou právě nepracujeme, volně na zadní straně práce. Leží-li barevné plochy dál od sebe, musíme přízi, se kterou právě nepracujeme, na zadní straně práce občas překřížit s pracovní přízí, aby se netvořila dlouhá napnutá vlákna. Krajová oka pleteme vždy přizemi všech barev, které se v řadě vyskytují.

KRAJOVÁ OKA

Při pletení v lícových a rubových řadách se první a poslední oko na bočních okrajích pletou nezávisle na vzoru jako krajová oka.

Řetězkový okraj

1. oko každé řady sejmete obrace, pracovní příze přitom leží před jehlicí. Poslední oko každé řady upleteme hladce.

Uzlíkový okraj

1. oko každé řady sejmete hladce, pracovní příze přitom leží za jehlicí. Poslední oko každé řady upleteme hladce.

Tip: Potřebujeme-li, aby boční okraje byly hodně pevné, pleteme vždy první a poslední oko každé řady hladce.

Obecné pokyny

DOKONČENÍ

Zapošití vláken

Novým klubičkem příze bychom nikdy neměli začínat uprostřed řady, nýbrž vždy na jejím začátku. Po sešití švů pak můžeme přečnívající konce příze zapošít do krajových ok na rubové straně práce, nejlépe v opačném směru.

Matracový steh

Po sešití dílů matracovým (též čalounickým) stehem jsou švy téměř neviditelné. Díly položíme vedle sebe lícem nahoru a od spodního okraje je začneme sešívát. Na dílu ležícím vpravo nabereme příčnou nit mezi kraj. okem a okem předcházejícím. Nyní nabereme protilehlou příčnou nit na dílu vlevo. Pak nabíráme střídavě další příčnou nit pravého dílu a levého dílu. Po nabrání ok v úseku dl. asi 2 – 3 cm šicí nit stáhneme tak, aby příčné stehy "zmizely", ale šev zůstal pružný.

Pletací steh

K sešívání příčných švů se hodí pletací steh, kdy při šití vytváříme jehlou nová oka – sešitá řada pak vypadá jako upletená. Uzavřená oka dvou dílů položíme těsně vedle sebe, jehlu vypícheme v 1. oku spodního dílu. * Vpícheme do odpovídajícího oka horního dílu a v násl. oku vypícheme, pak vpícheme do předchozího oka spodního dílu a vypícheme v násl. oku *; od * ke * opakujeme.

Tip: Pletacím stehem lze sešívát i okraje dílů, které již byly uzavřeny.

PŘENÁŠENÍ MOTIVŮ

Pro modely ozdobené výšivkami jsou k dispozici předlohy motivů. Nejsnadněji lze motiv přenést na pleteninu pomocí vlizeliny „Soluvlies“ (Freudenberg), který je průsvitný, pevný a po navlhčení studenou vodou se rozpustí. Na vlizelín nejprve překreslíme linie a kontury motivu, pak motiv nahrubo vystříháme a přistehujeme na pletený díl. U větších motivů vlizelín přichytíme nejen na okrajích, ale několika stehy i uvnitř, aby se předloha při vyšívání neposunovala. Motiv vyšijeme podle pokynů v pracovním návodu. Po dokončení výšivky stehovací nit vypářejme a vlizelín vymyjeme studenou vodou.

VYŠÍVACÍ STEHY

Řetízkový steh: Jehlu vypícheme, z příze vytvoříme smyčku, vpícheme opět do místa vypíchnutí, uvnitř smyčky vypícheme a pak vpícheme opět pro další steh. Po vyšití posledního stehu vpícheme jehlu těsně vedle příze vně smyčky.

Vyšívání pletací steh: Jehlu vypícheme uprostřed jednoho oka, vedeme ji v souladu s průběhem oka nad ní zprava doleva kolem oka, přízi provlékneme a jehlu vpícheme opět do místa vypíchnutí. Pro každý následující steh vedeme přízi v rubu k následujícímu místu vypíchnutí.

Seznam zkratk

b.	= barva	pev.	= pevné (oko)
copánk.	= copánkový	polov.	= poloviční
č.	= číslo	předch.	= předcházející
dlslp	= dlouhý sloupek	rub. ř.	= rubová řada
jehl.	= jehlice	ŘD	= řada dokola
kraj.	= krajové (oko)	řo	= řetízkové oko
krslp	= krátký sloupek	slp	= sloupek
kruh.	= kruhová (jehlice)	struktur.	= strukturový
líc. ř.	= lícová řada	sv.	= světlý
násl.	= následující	tm.	= tmavý
obr.	= obrázek	vel.	= velikost